

News Flash

11. marec 2019

**Kontroly z inšpektorátu práce II
Plán hlavných úloh na rok 2019**

Kontroly z inšpektorátu práce II: Plán hlavných úloh na rok 2019

V našom úvodnom [News Flash](#) zo série „Kontroly z inšpektorátu práce“ sme Vás uviedli do problematiky a oboznámili so zvyčajným priebehom kontrol. V aktuálnom článku sa zameriame na **priority kontrol pre rok 2019**. Z plánu hlavných úloh na rok 2019 vyplýva, že kontroly bývajú tematické a zameriavajú sa na rôzne oblasti, ako napríklad **nelegálne zamestnávanie, bezpečnosť na staveniskách, pracovný čas a jeho evidencie**, vrátane evidencie nadčasov a ich preplácania, **práca s ťažkými bremenami, tlakovými nádobami** a iné.

Kritériá výberu kontrolovaných subjektov

Pri výbere kontrolovaných subjektov sa zohľadňujú aj zistenia z predchádzajúcich inšpekcií práce. Pokiaľ boli u zamestnávateľa zistené nedostatky v rokoch 2017 a 2018 je možné očakávať opätovné kontroly aj v roku 2019.

Inšpektori sa budú taktiež špecificky zameriavať na „**rizikové odvetvia**“, ako napríklad stavebníctvo a priemyselné odvetvia, kde je väčšie riziko pracovných úrazov, prípadne sa pracuje s určitými typmi technických zariadení.

Hlavné úlohy kontrol pre 2019

Hlavné úlohy určené NIP-om sme pre ľahšiu orientáciu rozdelili do nasledovných skupín A - D:

A, Kontrola odmeňovania zamestnancov v pracovnom pomere a v pracovnoprávnom vzťahu na základe dohôd podľa podmienok novely Zákonníka práce

Kontroly sa zamerajú najmä na odmeňovanie zamestnancov v pracovnom pomere a v pracovnoprávnom vzťahu na základe **dohôd o prácach** vykonávaných mimo pracovného pomeru. Inšpektori práce preveria legálnosť zamestnávania kontrolovaných osôb, vznik pracovnoprávneho vzťahu, náležitosti pracovných zmlúv a dohôd a ich súlad s legislatívou.

Inšpektori sa budú zameriavať na **dodržiavanie novelizovaných ustanovení týkajúcich sa**

mzdy a mzdového zvýhodnenia za prácu vo sviatok, v noci a cez víkend.

Inšpektori sa v rámci týchto kontrol zamerajú aj na dodržiavanie povinnosti zamestnávateľa viesť **evidenciu pracovného času** spôsobom, ako to upravuje Zákonník práce pre jednotlivé druhy pracovnoprávneho vzťahu, nakoľko v zmysle § 99 Zákonníka práce je zamestnávateľ povinný viesť evidenciu pracovného času, práce nadčas, nočnej práce, aktívnej časti a neaktívnej časti pracovnej pohotovosti zamestnanca tak, aby bol zaznamenaný začiatok a koniec časového úseku, v ktorom zamestnanec vykonával prácu alebo mal nariadenú alebo dohodnutú pracovnú pohotovosť.

V ďalšom kroku budú v rámci tejto úlohy inšpektori preverovať aj dodržiavanie povinností zamestnávateľov v oblasti **zabezpečenia stravovania zamestnancov**.

Bližšie informácie týkajúce sa odmeňovania zamestnancov a príklady z praxe môžete nájsť v našom článku tu: <https://accace.sk/aktualna-novela-zakonnika-prace-a-jej-aplikacia-v-praxi/>

B, Kontrola dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania vo všetkých sektoroch podnikania oddeleniami KNZ (Kobra)

Cieľom úlohy zameranej na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania je zistenie prípadov, kedy zamestnávateľia využívajú na plnenie svojich úloh a zabezpečenie svojich potrieb závislú prácu fyzických osôb v rozpore s ustanoveniami Zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní, ako aj preverenie

základných náležitostí uzatvárania pracovných zmlúv a dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru a ich jednotné vykazovanie v informačnom systéme ochrany práce.

Inšpektori práce z osobitných oddelení kontroly nelegálneho zamestnávania (tzv. Kobra) sa v rámci tejto úlohy, podobne ako v roku 2018, zamerajú na **kontrolu poskytovateľov práce alebo služieb a skontrolujú aj odberateľov** s cieľom odhaliť prípady, v ktorých dochádza k porušovaniu zákazu prijať prácu alebo službu poskytovanú nelegálnymi zamestnávateľmi.

Pozor, aj odberateľom hrozia pokuty - právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom, **za porušenie zákazu prijať prácu alebo službu hrozí pokuta od 2 000 EUR do 200 000 EUR, a ak ide o dve a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 EUR.**

Čo sa týka odberateľov služieb, je dôležité preverovať si osoby, ktoré k zamestnávateľovi prídu službu vykonať a žiadať možnosť nazrieť do dokumentácie týkajúcej sa ich pracovného statusu, zmluvne si podchytiť prípadnú náhradu škody a takisto sa dá aj dodávateľov služieb preveriť vopred. Samotný NIP má napríklad na svojej webstránke verejne dostupný zoznam fyzických a právnických osôb, ktoré porušili zákaz nelegálneho zamestnávania: <https://www.ip.gov.sk/app/registerNZ/?page=1&per-page=10>

C, Kontrola dodržiavania legislatívy v doprave

Špecificky sa bude preverovať dodržiavanie zákona č. 462/2007 Z. z. o organizácii pracovného času v doprave, t.j. **dodržiavanie pracovných podmienok vodičov v cestnej doprave** (dodržiavanie minimálnych dôb odpočinkov, maximálnych dôb jazd, povinných prestávok, ako aj používania záznamových zariadení) a kontrola **dodržiavania sociálnej legislatívy** v cestnej doprave so zameraním na zájazdové a diaľkové autobusy, kedy inšpektoráty budú preverovať dodržiavanie pracovných podmienok v cestnej doprave vodičmi autobusov na pozemných

komunikáciách, na stanovištiach odchodov zájazdových autobusov a autobusových staniách, vykonávať poradenstvo a nariaďovať potrebné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Kontroly sa majú zamerať na **zájazdové a diaľkové** (medzištátne) autobusy slovenských ale aj zahraničných dopravcov v čase dovoleniek.

D, Kontrola dodržiavania BOZP predpisov

V rámci agendy BOZP bude kontrola pozostávať zo vstupnej obhliadky daného pracoviska, z kontroly vedenia dokumentácie BOZP a jej aktualizácie, preverenia kontrolnej činnosti zamestnávateľa v oblasti BOZP, kontroly odbornej spôsobilosti fyzických a právnických osôb vykonávajúcich odborné činnosti a následnej obhliadky prevádzky.

NIP na tento rok vytipoval nasledovné oblasti BOZP:

- **manipulácia s tlakovými nádobami na dopravu plynov**

Kontroly budú zamerané na subjekty vykonávajúce činnosti s používaním tlakových nádob na prepravu plynov ako napríklad pri zváraní, na staveniskách, v stánkoch rýchleho občerstvenia a pod. Teda, táto oblasť previerok sa týka aj subjektov poskytujúcich stravovacie služby, kde budú kontroly zamerané na tie, ktoré využívajú ako zdroj tepelnej energie plynnú zmes propán – bután (napr. zariadenia rýchleho občerstvenia, stánky, reštaurácie nachádzajúce sa v oblastiach, kde nie je k dispozícii rozvod zemného plynu).

- **dodržiavanie povinností zamestnávateľa pri prideľovaní a používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov („OOPP“)**

Cieľom úlohy je kontrola zaistenia BOZP pri prideľovaní a používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov. Inšpektori sa budú zameriavať predovšetkým na tie, kde je vzhľadom na charakter vykonávaných činností nevyhnutné používanie vhodných OOPP

(napríklad rizikové práce, práca na staveniskách).

- **kontrola dodržiavania pravidiel BOZP v subjektoch, v ktorých sa v rokoch 2017 a 2018 stal registrovaný pracovný úraz**

Kontrolovať sa bude najmä vykonanie opatrení uložených inšpekciami práce a opatrení prijatých zamestnávateľom na zamedzenie vzniku a opakovania sa pracovných úrazov (inšpektori by sa mali primárne zamerať na zamestnávateľov, kde príčinou vzniku pracovného úrazu bolo zavinenie na strane zamestnávateľa a jednalo sa o úrazy s ťažkou ujmom na zdraví).

- **inšpekcia práce v jadrovej energetike**

Kontroly budú zamerané na stav BOZP pri príprave a realizácii nových objektov, pri generálnych opravách jednotlivých blokov atómových elektrární a účasť na uvádzaní objektov a zariadení do prevádzky.

- **prevencia závažných priemyselných havárií vrátane posudzovania bezpečnostných správ**

Cieľom je skontrolovať plnenie povinností podnikov kategórie A a kategórie B, a tým predchádzať vzniku požiarov, výbuchov a nadmernej emisii spojených s prítomnosťou jednej alebo viacerých nebezpečných látok. Previerky budú koordinované s inšpekciami životného prostredia, orgánmi štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi, orgánmi štátnej správy na úseku civilnej ochrany, orgánmi na ochranu zdravia a Hlavným banským úradom.

Inšpektoráty práce sa pri výkone inšpekcie práce zamerajú najmä na **technický stav a vykonávanie údržby** tých strojov, vyhradených technických zariadení v podniku, ktoré môžu mať vplyv na vznik závažnej priemyselnej havárie. Inšpektori práce budú venovať pozornosť aj tomu či podniky majú platné karty bezpečnostných údajov, či sa nezmenila klasifikácia látok alebo zmesí po ukončení registrácie a v prípade, že klasifikácia bola zmenená, budú preverovať či

tieto zmeny boli zapracované do súvisiacej dokumentácie.

- **dodržiavanie BOZP pri manipulácii a skladovaní druhotných surovín**

Cieľom úlohy je zistenie stavu dodržiavania BOZP pri manipulácii a skladovaní druhotných surovín.

Kontrola sa zameria na **skladovanie a manipuláciu** s kovovým a nekovovým odpadom a šrotom a materiálmi pre recykláciu vrátane zberu, triedenia, separovania, rozmontovania použitého tovaru ako sú automobily, počítače, televízory s cieľom získania použiteľných častí a dielov, balenie, skladovanie a dodanie, ale bez samotného procesu transformácie týchto surovín.

- **kontrola dodržiavania BOZP v stavebníctve**

Kontroly sa budú vykonávať za účelom preverenia BOZP pri výkone stavebných prác bez ohľadu na to, či je subjekt je stavebníkom alebo zhotoviteľom a bez ohľadu na charakter stavby, jej náklady alebo rozsah.

Kontroly budú vykonávané predovšetkým v tých subjektoch, kde pri inšpekcii práce v predchádzajúcom období boli zistené registrované pracovné úrazy alebo závažné nedostatky, ale aj u subjektov, v ktorých doteraz nebola vykonaná inšpekcia práce.

- **kontrola zameraná na bezpečnosť vyhradených technických zariadení (VTZ)**

Kontroly budú zamerané na zaistenie BOZP a bezpečnosti technických zariadení, najmä vyhradených technických zariadení. Výber kontrolovaných subjektov sa zameria najmä na prevádzkovateľov viacerých druhov VTZ a zamestnávateľov/prevádzkovateľov VTZ, u ktorých sa v priebehu posledných dvoch rokov stal závažný pracovný úraz, ktorého zdrojom bol nepriaznivý stav vyhradených technického zariadení.

- **kontrola dodržiavania BOZP pri manipulácii s bremenami**

Výkon inšpekcie bude pozostávať z prvotnej obhliadky daného pracoviska/prevádzkového priestoru, kontroly vedenia dokumentácie BOZP a jej aktualizácie, preverenia kontrolnej činnosti zamestnávateľa v oblasti BOZP, kontroly odbornej spôsobilosti fyzických a právnických osôb vykonávajúcich odborné činnosti a následnej obhliadky pracoviska/prevádzkového priestoru. Výkon inšpekcie práce sa zameria na spôsob vykonávania a plnenie povinností vyplývajúcich z legislatívy pri vykonávaní ručnej manipulácie s bremenami, na používanie mobilných pracovných prostriedkov na manipuláciu s bremenami ako sú nízkozdvížne a vysokozdvížne vozíky, či regálové zakladače.

Upozornenie: Berte prosím na vedomie, že tento newsletter obsahuje všeobecné informácie a usmernenia týkajúce sa danej problematiky a teda nepredstavuje odborné poradenstvo poskytnuté v konkrétnej situácii. Informácie uvedené v newsletteri môžu byť po jeho zverejnení predmetom ďalšieho vývoja a zmien. Spoločnosť Accace nepreberá zodpovednosť a neručí za prípadné riziká a škody spôsobené konaním na základe informácií uvedených v newsletteri.

Naše služby

*Advokáti z našej advokátskej kancelárie **Accace Legal, o. z.** vám radi poskytnú bližšie informácie týkajúce sa kontrol z inšpektorátu práce, či inej oblasti pracovného práva. Zabezpečia pre vás komplexný audit vzorov pracovnoprávnej dokumentácie, ktorú používate, audit interných smerníc zamestnávateľa, evidencie pracovného času a odmeňovania zamestnancov.*

Neváhajte nás kontaktovať:

Karol Ďuriga, Senior Associate
E-mail: Karol.Duriga@accace.com
Tel.: + 421 2 325 53 000

Autor

Lubica Martináková, Associate
E-mail: slovakia@accace.com
Tel.: + 421 2 325 53 000

O Accace

S viac ako 550 zamestnancami a 2 000 medzinárodnými klientmi sa Accace radí medzi popredných poskytovateľov poradenských služieb v regióne strednej a východnej Európy.

Accace má zastúpenie v 13 krajinách Európy, a to v Bosne a Hercegovine, Českej republike, Čiernej hore, Chorvátsku, Macedónsku, Maďarsku, Nemecku, Poľsku, Rumunsku, Slovensku, Slovinsku, Srbsku a na Ukrajine. Služby v iných krajinách sveta vieme zastrešiť prostredníctvom našej siete dlhodobých partnerov.

Viac na www.accace.sk

